

FOA

UNDERSØGELSE OM
KOMMUNERNES ØKONOMI

FOAs resume

AUGUST 2022

Fag og Politik

Megafon har for FOA gennemført en rundspørge til kommunernes økonomidirektører om forventningerne til budgettet for 2023.

Her følger FOAs resume af undersøgelsen, hvor hovedresultaterne bliver præsenteret.

Den samlede undersøgelse er præsenteret i tabelrapport, udarbejdet af MEGAFON. Tabelrapporten kan rekvireres hos FOA.

Helt overordnet viser undersøgelsen, at kommunerne er presset af stigende udgifter specielt til den demografiske udvikling og af stigende behov på det specialiserede socialområdet. Økonomidirektørerne vurderer generelt ikke, at økonomiaftalen for 2023 dækker dette udgiftspres.

Dette er FOAs eget resume af undersøgelsen. Undersøgelsen er gennemført af MEGAFON for FOA.

Alle rettigheder til undersøgelsesmaterialet tilhører MEGAFON A/S. Materialet må kun anvendes af **FOA og denne organisations rådgivere**. Materialet må ikke videregives, herunder kopieres til tredje part, uden skriftlig tilladelse fra MEGAFON A/S. Offentliggørelse af materialet eller deraf udledte oplysninger er kun tilladt efter skriftlig

Udvalgte resultater

Hver 4. kommune forventer at ligge under deres vejledende andel af servicerammen i 2023. I de fleste tilfælde skyldes det, at kommunen mangler finansiering til at kunne dække udgifterne op til servicerammen. Kun halvt så mange angiver, at de forventer at ligge over servicerammen. Det er overraskende, at der trods ”overfinansiering” af aftalen samlet set for kommunerne (via de generelle tilskud) er så mange, som ikke har tilstrækkeligt indtægtsgrundlag. Én af de mulige forklaringer kunne være, at kommunerne oplever det særdeles vanskeligt at sætte skatten op.

Presset på kommunerne økonomi viser sig også ved, at mange kommuner i år har haft behov for at genåbne budgettet og omprioritere for at kunne håndtere stigende udgifter. Det gælder både på social- ældre- og børneområdet, at kommunerne har haft behov for at opjustere budgettet.

02. Har kommunen øget budgettet i 2022 sammenholdt med budgetplanen for 2021 på nogen af følgende områder? All interviews No weighting	n	%
Det specialiserede socialområde	14	61%
Dagtilbudsområdet 0-5 år	10	43%
Ældreområdet	10	43%
Skoleområdet 6+-årige	8	35%
Beskæftigelsesområdet – herunder også overførsler/forsørgelse	2	9%
Nej, ingen af ovenstående	4	17%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	1	4%
Svar i alt	49	213%
Antal respondenter	23	100%

04. Forventer I, at kommunens samlede servicebudget for 2023 vil være over, på niveau med eller under jeres del af servicerammen fra økonomiaftalen? All interviews No weighting	n	%
Over	9	13%
På niveau med	42	59%
Under	18	25%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	2	3%
Antal respondenter	71	100%

I budgetprocessen frem mod budget2023 har 80 procent (4 ud af 5) kommuner udarbejdet et sparekatalog.

Godt en trediedel af kommunerne har angivet et sparemål på 2 procent eller mere af driftsudgifterne.

Sparekravene skyldes en kombination af stigende udgiftsbehov på de fleste af de store velfærdsområder, men særligt på social- og ældreområdet.

Mange (40 procent) forventer ikke engang, at økonomiaftalen vil kunne dække den demografiske udvikling.

06. Har I udarbejdet et spare- eller råderumskatalog for 2023? I nogle kommuner kan dette også betegnes som et effektiviserings/finansieringskatalog, servicereduktionskatalog eller mulighedskatalog. Nogle kommuner bruger betegnelserne forslag eller All interviews No weighting	n	%
Ja	57	80%
Nej	12	17%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	2	3%
Antal respondenter	71	100%

07. Hvor stort er sparemålet for kommunen samlet set i 2023? Du bedes angive ca i procent i forhold til driftsudgifterne for 2022	n	%
All interviews No weighting		
Mindre end 2	20	35%
Fra 2 til 2,5	7	12%
Fra 2,5 til 3	3	5%
3 eller derover	11	19%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	16	28%
Antal respondenter	57	100%

10. På hvilke af følgende områder, forventer I, at kommunen vil have et stigende udgiftsbehov i 2023?	n	%
All interviews No weighting		
Det specialiserede socialområde	58	82%
Ældreområdet	53	75%
Dagtilbudsområdet 0-5 år	39	55%
Skoleområdet 6+-årige	27	38%
Beskæftigelsesområdet – herunder også overførsler/forsørgelse	17	24%
Ingen af ovenstående	2	3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	1	1%
Svar i alt	197	277%
Antal respondenter	71	100%

11. I hvilken grad forventer I, at de penge, der er afsat økonomiaftalen til den demografiske udvikling, vil dække disse udgifter? All interviews No weighting	n	%
I meget høj grad, I høj grad	10	15%
I nogen grad	29	43%
I mindre grad, Slet ikke	27	40%
Ved ikke	2	3%
Antal respondenter	68	100%

Omkring hver 3. Kommune vurderer også, at der er stigende udgiftsbehov på **rengøringsområdet** (og vurderer stigende udgifter sammenholdt med situationen før COVID).

12. Påtænker kommunen at have højere, de samme eller lavere udgifter til rengøring i 2023 sammenholdt med 2019 – altså før covid? (Her menes som procentuel andel af det samlede kommunale budget) All interviews No weighting	n	%
Meget højere, Højere	24	34%
På niveau med	39	55%
Lavere, Meget lavere	2	3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	6	8%
Antal respondenter	71	100%

4 ud af 10 kommuner forventer stigende **udgifter pr barn i dagtilbud**. Det skyldes formodentlig, at kravene til minimumsnormeringer presser udgifterne op også i 2023. Det er dog bemærkelsesværdigt, at enkelte kommuner modsat forventer **lavere** udgifter i 2023 pr. barn.

14. Forventer I, at udgifterne pr. barn på dagtilbudsområdet i 2023 vil være højere, på niveau med eller lavere end i 2022? All interviews No weighting	n	%
Meget højere, Højere	28	39%
På niveau med	36	51%
Lavere, Meget lavere	3	4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	4	6%
Antal respondenter	71	100%

På **ældreområdet** forventer de fleste kommuner konstant – eller endda i nogle tilfælde højere udgifter pr. ældre over 80 år. De forventninger går imod en antagelse om ”sund aldring”, der bliver indregnet i vurderingen af det demografiske udgiftspres. Ved ”sund aldring” forventer man lavere udgifter pr. ældre i de forskellige aldersgrupper (forudsat samme serviceniveau).

15. Forventer I, at udgifterne pr. ældre over 80 år i 2023 vil være højere, på niveau med eller lavere end i 2022? All interviews No weighting	n	%
Meget højere, Højere	14	20%
På niveau med	39	55%
Lavere, Meget lavere	13	18%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	5	7%
Antal respondenter	71	100%

Kommunerne er mange steder blevet bevidst om udfordringen med at **fastholde og rekruttere medarbejdere**. 38 procent forventer således at afsætte penge til det i 2023. Pengene skal primært bruges til medarbejderne på ældreområdet.

Det er særdeles positivt, at kommunerne er ved at vågne op!

17. Forventer I, at afsætte midler til rekruttering eller fastholdelse af bestemte medarbejdergrupper, der rækker ud over den almindelige overenskomst? Det kunne fx være fastholdelsesbonus, ansættelsestillæg eller løn, der er højere end overenskomsten All interviews No weighting	n	%
Ja	27	38%
Nej	34	48%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	10	14%
Antal respondenter	71	100%

Kort om dataindsamlingen

71 brugbare interview er gennemført. Tabel A nedenfor viser gennemførelsesstatistikken for undersøgelsen. En gennemførelsesprocent på 72% er tilfredsstillende for en telefonundersøgelse.

TABEL A. UNDERSØGELSENS GENNEMFØRELSESSTATISTIK

Absolutte antal og procent	n	%
Bruttostikprøve	98	
Ubrugte	0	
Nettostikprøve	98	100%
Nægtede	5	5%
Ikke truffet	22	23%
Gennemførte interview	71	72%

MEGAFON

Der henvises i øvrigt til Tabelrapport fra Megafon til FOA, august 2022.